

Bilten : februar 2009

Prihranjivanje ozimih strnih žita

Trenutno stanje ozimih strnih žita je dobro. Veći procenat useva se nalazi u fenofazi punog bokorenja, dok je manji procenat u fenofazi tri do četiri lista. Ove fenofaze su I najpoželjnije za ovo doba godine. Ovome su svakako doprinele povoljne vremenske prilike tokom jeseni, tako da je u ovom period zasejano preko 80% površina (optimalni rok). Zimski period do sada je bio povoljan, što se tiče temperature ali količine padavina su ispod višegodišnjeg proseka. Od sredine decembra do sredine januara temperature su se spuštale i ispod -15°C e, međutim one nisu nanele značajnije štete – u manjem procentu useva je doslo do redukcije lisne mase.

U narednom periodu, od treće dekade februara treba obaviti jednu od najznačajnijih agrotehničkih mera u

produktivni strnih zita, a to je prihranjivanje.

Ova mera je izuzetno značajna jer azot koji se tom prikikom unosi u zemljište je nosilac prinosa I kvaliteta. Prema nekim istraživanjima jedan kilogram čistog azota daje prinos od 16-20 kg zrna. Ozime strnine su najosetljivije na nedostatak ovog elementa u sledecim fenofazama:

- Kraj bokorenja
- Vlatanje(porast u stablu)

Pri kraju fenofaze bokorenja u vegetacionoj kupi ispod površine zemljišta formira se

klas. Nedostatak azota u tom period značajno će uticati na smanjenje prinosa.

U fazi vlatanja (porast u stablo) formira se nadzemna masa, broj klasića u klasu I broj cvetova u klasiću. Ako u obe ove fenofaze nema dovoljno azota umanjuje se dve od tri komponente budućeg prinosa: broj klasova po metru kvadratnom I broj zrna, a to će sve direktno uticati na smanjenje visine prinosa. U ovom period (bokorenje, vlatanje) biljke utrose najviše azota 40 do 60 kg po ha.

Veće količine azota od optimalnih također nepovoljno deluju na visinu budućeg prinosa. Višak azota dovodi do značajnijeg povećanja nadzemne mase, a u takvom slučaju obično koren zaostaje u porastu I to dovodi kasnije do osetljivosti biljaka na visoke temperature I sušu. Takođe, internodije se izdužuju, slabije se formira mehaničko tkivo I takve biljke kasnije lako poležu I podložne su napadu raznih patogena.

Količine azotnih đubriva koje ćemo upotrebiti zavisiće pre svega od sledećih

činilaca: trenutno stanje useva, sorte, predkulture, predsetvenog djubrenja...

Trenutno stanje useva- kao sto sam vec napomenuo usevi su u dobrom stanju. Medjutim, ima odredjeni procenat pregustih useva(upotrbljena veca kolicina semena u setvi). U ovakvom slučaju treba se držati sledecih pravila: na svakih 50 biljaka/m² vise od optimum(450-550b/m²) doza azotnih djubriva se smanjuje za oko 10%, na svakih 50 biljaka/m² manje dodaje se 10% azotnih djubriva više. Razlog ovome je što azot utiče direktno na koeficijent bokorenja.

Sorte se medjusobno razlikuju u potrebama za azotom. 100% od preporučenih kolicina azot treba dati sledecim sortama: Pobeda, Renesansa, Rusija, NS-5. Sortama: Evropa90, Dragana, Ljiljana kolicina se umanjuje za 10%. Sorte: Astra, Arija, NS-40S, Milijana kolicinu uvecati za 10%.

Ako je predkultura bio krompir ili neka druga povrtarska biljka koje se intezivno djubre treba biti vrlo obazriv sa upotrebom azotnih djubriva I najčesce se na takvim površinama prihrana I ne primenjuje.

Orijentaciona kolicina azotnih djubriva na jednom srednje plodnom zemljistu gde je predusev bio kukuruz bila bi oko 80kg/ha čistog azota(300kg Kan-a.Ko se odluci za ovu kolicinu 60kg(200kg Kan-a) treba da upotrebi u prvom prihranjivanju ,a preostalu kolicinu 10-15 dana pre vlatanja(sredina marta). Ko se opredeli da upotrebi manje od 60kg/ha čistog azota, tu količinu treba da primeni jednokratno.

Potrebe ozimog jecma su oko 70%, a tritikalea 80-90% u odnosu na pšenicu.

Na našem području je preko 60% kiselih zemljišta. Iz tih razloga preporuka je da se za prihranu koristi KAN(krečni amonijum nitrat). Razlog- u sebi sadrzi kalcijum koji je znacajan elemenat na kiselim zemljištima. S obzirom da je KAN teško naći u trgovini, preporučujemo I AN(amonijum nitrat). Ovo djubrivo je slično KANu a razlika je sto AN ne sadrži kalcijum a sadržaj azota mu je veci- 34%. Ureu ne treba koristiti na kiselim zemljištima, jer je ona fizioloski kiselo djubrivo.

Pravi efekat prihranjivanja se postize ako u roku od sedam do deset dana po prihranjivanju padne oko 10L kiše po m².

Poljoprivredna stručna služba,, Ovčar,,

Dipl. Ing. Milisav Tiosavljević